

des selbstgewählten Vorstandes.“ In kaj je bil nasledek teh levit? — Gori omenjeni „protest.“ — Dolžnost je bila podžupanova, da je ta protest „trinajsterice“ ministru razjasnil. V njegovih rokah je zdaj razsodba. Naj se zgodi kar koli hoče, večina mestnega zbora bode pod popolno avtonomijo nepremakljivo to razumela, kar je razumela v seji 6. dne t. m. in kar je razumel ves svet, in to je, da dr. Costa nastopi županovanje. Pričakovati je pa tudi, da se vresničijo besede ministrove, ki jih je izustil pri neki priliki rekoč: „es wisse jetzt in Oesterreich Jedermann, dass ihm sein Recht werde.“ Dopisun v „Pressi“ je sicer črnil, naj se razpusti mestni zbor. Mi pa mislimo, da kaj tacega ministerstvo ne bode storilo in da praviloma tudi ne more storiti, zakaj, če bi vlada vselej razpuščala zbore, v katerih se manjšina ne podvrže sklepom večine, kakor mora biti v parlamentarnem življenju, tedaj bi razpuščanja ne bilo ne konca ne kraja. Ako postane jutri manjšina, kar je danes večina, utegne ta rogoviliti kakor una in naposled ne bi bilo družega pomočka, kakor tega, da ne bi bilo — nobenega zbora ali pa — dva, ki delata vsak po svoje!

— Te dni smo v roko dobili najnovejše, jako zanimljivo delo našega slavnega jezikoslovca gosp. dr. Fr. viteza pl. Miklošiča: „die slavischen monatsnamen.“ V prihodnjem listu kaj več o tem učenem spisu.

— Vse kaže na to, da nocojšna veselica (pustnega tvorka) v maškarah, ki je napravi pevski zbor v čitalnični dvorani, bode zvonec nosila nad vsemi pustnimi zabavami. Čez 500 vstopnic se je oddalo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — 18. dne t. m. je imela gosposka zbornica po zbornih praznikih spet prvo sejo, v kateri se jej je novo ministerstvo predstavilo. V to sejo je prišlo tudi 8 nadvojvod, katerih dosihmal ves čas ni bilo v zbornici. Zbornica je v sledečih sejah brez daljih razgovorov sprejela nekoliko postav, ki so jej došle iz zbornice poslancev. — Zbornici poslancev je ministerstvo unidan predložilo tudi izredne (nenavadne) stroške za armado letošnjega leta, ktere skupaj znašajo 31 milijonov 686.000 gold. s tem pristavkom, naj se 22 milijonov in 180.200 gld. vzame med stroške negerskih, 9 milijonov in 505.800 gold. pa ogerskih dežel. — Odsek, ki prevdarja vojaške stroške, nasvetuje mnoge premembe o vojaškem gospodarstvu in posebno to, naj se oskrbnitvo mnogih reči dá v roke civilnih uradnj. — Delegacija državnega zbora je zbrisala nekoliko vojaških stroškov, še več pa jih je izbrisala ogerska delegacija. — Odseki državnega zbora pa tudi obojnih delegacij pridno delajo. Čas o tem kaj več povedati pa pride še le tedaj, kadar njih nasveti pridejo v občne zbore.

— Državni zbor pripravlja postavo, po kateri sme vsak in kjer koli advokat (dohtar za pravde) biti, kdor je izkazal sposobnost za to. Dozdaj je bilo v vsakem mestu le neko število advokatov, več pa ne.

— Zanimivalo bo naše bralce, ako jim kaj povemo, kaj se je 17. dne t. m. godilo v seji državne delegacije, v kateri je šlo za to, koliko denarja naj se to leto vladi dovoli za skrivne stroške in pa za plačo poročnikov, ki jih ima vlada pri vnanjih vladah. Duhovni tirolski poslanec Greuter je vladi in nemškemu „liberalcem“ v obraz povedal marsiktero resnico. — Za skrivne stroške (to je, za skrivno policijo, za podporo časnikov in pisateljev, ki za vlado pišejo, in Bog vedi, za kaj še vse) zahteva državni kancelar in minister vnanjih oprav pol milijona in

50.000 gold. Poslanec Greuter vpraša, po katerem š. ima delegacija pravico, vès ta denar dovoliti ministerstvu vnanjih zadev, ker bi drugi naši ministri tudi utegnili kaj zahtevati iz skrivnega zaklada. Minister dr. Berger odgovori, da je deželno ministerstvo že toliko samostojno, da si od državne vlade ne bode dalo kratiti svojih pravic, ter določno izpové, da ne bode zahtevalo nikakoršnega skrivnega zaklada. Poslanec Schmerling ne verjame tega, da tudi še kako drugo ministerstvo ne bode potrebovalo skrivnega zaklada, kajti sploh je znano, da brez teh ne more biti skrivna policija, ktere bode morda treba na Dunaji in v Peštu. Mogoče, da se bode plačevala od državne vlade; če je pa temu tako, gotovo ima Greuter prav, ko je rekel, da ta delegacija ne more sklepati o teh stroških. Državni kancelar Beust pravi, da je Bergerjev odgovor razkadil vsak dvom, in da ima državno ministerstvo vnanjih zadev zlasti o sedanjih časih nalogo in dolžnost, s policijo in s časniki odvrčati nevarnost, ktera državi žuga od zunaj. — Na to se je privolilo zahtevanih 550.000 gold. za skrivne stroške. — Po tem je prišla na vrsto obravnava o stroških za diplomatske zadeve, to je, plača poročnikov ali poslancev pri tujih vladah. Dr. Rechbauer nasvetuje, naj se razpusti poslanstvo v Španiji, Portugaliji, Švici in Belgiji, morda tudi v Švediji, Holandiji, Saksoniji in Virtembergu. Baron Beust mu nasprotuje ter dokazuje potrebo poslancev tudi v teh deželah. Dr. Rechbauer-jev je bil zavržen. — Za poslansko službo v Rimu je odsek predlagal za 1868. l. 37.200 gld. Knez Jablanovski zahteva, naj se sprejmejo ti stroški po ministerskem prevdarku, namreč 54.600 gold. Dr. Gros pa nasproti predlaga, naj se popolnoma opusti poslanstvo v Rimu in njegova opravila naj oskrbuje ali poseben opravnik ali pa poslanstvo v Fiorenci. Poslanec Skene podpira odsekov predlog, med drugim rekoč to-le: Tudi moja misel je ta, da moramo biti varčni tam, kjer je moč; so pa tudi okoliščine take, ki nam ne dopusté varčnim biti do zadnje meje; nikakor ne smemo pozabiti, da je večina avstrijskih državljanov katoliška; nikakor ne smemo pozabiti, da bi žalili marsiktero srce, ko bi hoteli opustiti poslanstvo v Rimu. Te misli mene silijo, ne držati se stroge varčnosti. Po Schmerlingu, ki je tudi zagovarjal odsekov predlog, poprime Greuter besedo rekoč: Če sem jaz v prvi vrsti za to, da se obdrži strošek za rimsko poslanstvo, kolikoršnega je odmerilo državno ministerstvo, vendar ne mislite, da se za to potegujem iz cerkvenih obzirov. Odkritosrčno vam povém: Sedanji čas je tak, da zastopanja in varstva katoliške cerkve ne pričakujemo več od poslanca, dà! še celó od vlad sploh ne, ampak pričakujemo ga — od ljudstva samega (nemir med poslanci). Če torej glasujem za ministerski predlog, glasujem iz drugih razlogov. Ravno kar smo slišali, da nikjer ni tolikanjega bleska manj treba, nego v Rimu, kajti „sv. oče hodi ko berač po svetu.“ Tako govoriti o poglavarji katoliške cerkve je vendar malo nedostojno. Pravijo „v Rimu sijajnega bleska ni treba“ — jaz pa rečem: Naš denarni stan je tak, da bleska ne moremo nikjer trpeti (jako dobro! na levici); kajti zastopnik države, ktera, kakor Avstrija omahuje na kraju pogubivne krize (ne, ne! na levici) — naj se niti v Parizu niti v Londonu ne razkazuje, kakor da bi vsaki Avstrijan bil milijonar! Kar pa velja od Rima, velja tu i od Pariza in Londona. Zastopniki avstrijske države so zastopniki krvavo-revne dežele. — Že prej sem povedal, da za popolno plačo ne glasujem iz cerkvenih ozirov. Naj vam pa še kaj drugega povem. Naši časi so taki, da bodo cerkvene pravice najbolj zavarovane, ako poročniku v Rimu ne

privolite ne vinarja, kajti to sočutje, katero je sedanjemu poročniku prinesel sv. očetu, gotovo ni tisto, ki mu v teh žalostnih časih ohrani vsemu svetu znani dušni mir srcá. Ako poročnik v Rimu sedaj nima druge naloge, kakor da s pomočjo politiških pariških Zvavov bije papežu na vest, rajši vidim, da gré danes iz Rima namesti jutér. In iz tega čisto cerkvenega obzira jaz za-nj vinarja ne dovolim. (Levičniki se zavzeti pogledujejo). Tako jaz umem to stvar, in le zarad enakopravnosti s poročniki družih dežel glasujem za polno plačo (smeh); še enkrat rečem, da ne iz cerkvenih obziróv; kajti ako se — kakor je menda že sklenjeno — beseda papežu slovesno dana, prelomi, zgodi se to lahko tukaj v Beču brez poslanca v Rimu! Saj se potem ta pogodba ne bo raztrgala ravno na grobu sv. apostelnov Petra in Pavla! (Brala se je pri teh besedah velika osupnjenost liberalcem na obrazu.)

— Dva meseca sta pretekla, kar imamo novo ministerstvo, pa še nikjer se ne vidi pozitivnih déel njihóv. Glavne državne postavé so vse samo še le na papirji; porotnih sodeb ne bo še kmalu; kaj misli minister denarstva, ni še duha ne sluha. Razun okrožnice ministra notranjih opravil o dolžnostih uradniških, in pa okrožnice do c. k. deželnega glavarja na Štajarskem in gornji Avstrii, ktera z ostro kaznijo žuga duhovnom, ako so za konkordat preveč vneti, ni dozda še nobenega djanja gotovega; to pa, kar je ministerstvo nauka zarad gimnazij na Moravskem in neke slovenske ljudske šole na Koroškem ukazalo, tudi ni našlo hvale. Le tiskarnih pravd je čedalje več! Treba, da bi se kmalu djansko pokazali sádovi „nove ére“ in to taki, s katerim bi narodi avstrijski bili zadovoljni. — Ali bodo pa s tem zadovoljni, da ministerstvo namerava deželnim zborom predložiti postavo, po kateri za ženitev ni treba nobenega (političnega) dovoljenja ne od soseske ne od gosposk, ni težko odgovoriti. Beraštva (proletarijata) bode še veliko več kakor ga je zdaj, in kako se bo to vjemalo s pravicami (avtonomijo) sosésk, katerih truma beračev ne bo veselila.

— Le malo časa je, kar je po časnikih potihnil vojskini hrup, zdaj pa se spet na novo oglašá, in vzlasti turške homatije zopet nosijo zvonec in Francoz meri na Renske kraje zoper Prusa. — Naša vlada pa utegne tudi s prusko v kakošen razpor priti, in to zato, ker so se na Dunaji 500 Hanoverancem dali popotni listi in se je odstavljani, pa zdaj v Hitzing blizu Dunaja se preselivši kralj hanoverski pri praznovanju svoje druge poroke tako ustil, kakor da bi komaj čakal, da se upor napravi zoper Prusijo, ktera je Hanoversko deželo vzela kralju in jo vredila v severno-nemško zvezo.

— Pastirski list dunajskega nadškofa in kardinala, ki ne za las ne odstopi od pravic cerkve do zakona in šole, že déla „Pressi“ sive lasé.

Galicija. — Rusini bojo državnemu zboru izročili velikansko adresó, v kateri zahtevajo, naj se 1) Galicija razdeli v poljski in rusinski del z dvema posebnima deželnima zboroma, 2) da rusinski narod, kterega je več kakor Poljakov, je dostojno zastopan v deželnem odboru, in 3) pravica doide v uradnijah in šolah rusinskemu jeziku.

Iz Rima. Sliši se, da je papež avstrijskemu poslancu grofu Crivelli-u odgovoril, da ga je volja dovoliti prenáredbo konkordata, kolikor je mogoče. Avstrijska vlada zahteva v svojem pismu od 30. januarja 10 toček.

— Mehikanski princ Iturbide, kterega je ranjki cesar za svojega sina sprejel, je stopil kot prosták v dragonarski polk papeževe vojske. Lep mladeneč je, 20 let

star; pravijo, da od cesarja našega dobiva na leto 50.000 frankov penzije (?).

Nove volitve odbornikov

za kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico.

Odbor zastopnikov kupčijskega in obrtnijskega napredka je v zadnjem listu „Novice“ nasvetoval, naj vsi, ki imajo pravico voliti (in to ima na deželi vsak obrtnik, ki plača 4 gld. 20 kr. davka), volijo sledeče može in sicer

za trgovski oddelek:

gospoda V. C. Zupana, trgovca v Ljubljani,
 „ Jožefa Kušarja, „
 „ Andreja Lavrenčiča, trgovca v Postojni,
 „ Matevža Pirca, trgovca v Kranji.

Za njih namestnika:

gospoda Karola Cvajerja, trgovca v Ljubljani,
 „ Vaso Petričiča, „ „

Za obrtnijski oddelek:

gospoda Jožefa Blaznika, lastnika tiskarnice v Ljubljani,
 „ Janeza N. Horaka, rokovičarja v Ljubljani,
 „ Franca Malija, usnjarskega fabrikanta v Ljubljani,
 „ Jožefa Strcelba, svečarja v Ljubljani.

Za njih namestnika:

gospoda Matevža Šreinerja, pasarja v Ljubljani.

Za fužinski oddelek:

gospoda Janeza Tomaná, fužinarja v Kamnigoricí.

Dodal pa je omenjeni odbor poleg družega še tale poduk:

„Volilce pa, da je njih volilni list veljaven, opominjamo še posebno sledečega: Vsak volilec naj se posluži pri volitvi glasovnice, ktera je tudi izkaznica. Na to glasovnico naj zapiše imena vseh 12 mož, ktere voli, in potem naj jo z lastno rokó podpiše, ali če pisati ne zná, podkriža; če pa glasovnico podkriža, morate se tudi dve priči podpisati, in tista priča, ki ime volilca podpiše, se mora podpisati s pristavkom, da je „pisavec imena.“ Vsaka glasovnica se posebej pošlje in sicer zapečatená vsaj do 16. dne prihodnjega meseca sušca c. k. davkarski gosposki svojega okraja ali pa volilni komisiji kupčijske in obrtnijske zbornice v Ljubljano.“

„Novice“ ponavljajo danes to priporočilo in na srce pokladajo še vsem rodoljubom, da tudi oni trgovcem, kramarjem, obrtnikom in rokodelcem vsake vrste, ki imajo pravico voliti in so prejeli od c. k. davkarije izkaznico za volitev, priporočajo marljivo udeležbo volitve, predpisanih oblik pa manj vajene podučé, da se glasovnice napravijo tako, kakor morajo biti, da so po postavi veljavne in se ob pravem času oddajo davkarski gosposki svojega okraja ali pa kar naravnost v Ljubljano pošljejo kupčijski zbornici.

Listnica vredništva. Gosp. dopisniku „S hribov vmes Ipave in Idrije“: „Novice“ se ne morejo dalje spuščati v reči, katerih na drobno ne poznajo. Vi ste povedali svojo, drugi dopisnik pa tudi svojo. Tako je stvar pred svetom končana, kterega ne brigajo take malenkosti. — Gosp. ob v Belem Gr: Prejeli; hvala lepa! pride drugi pot.

Kursi na Dunaji 25. februarja.

5% metaliki 59 fl. 20 kr. Ažijo srebra 114 fl. 25 kr.
 Narodno posojilo 66 fl. 60 kr. Cekini 5 fl. 58 1/2 kr.